

ПЕРЕДМОВА

Президентські вибори 2010 року показали, що, по-перше, розбудова політичної системи України залишається найактуальнішою проблемою політичного життя; по-друге, в Україні успішно використовуються сучасні політичні технології лише в двох аспектах – у виборчому процесі і в маніпуляції свідомістю мас; по-третє, зовнішньополітичний вибір України залишається суттєвим конфліктогенним фактором, який розколює країну за ціннісним критерієм.

Розбудова політичної системи України залишається найактуальнішою проблемою для національної еліти, в першу чергу для науковців. Адже будь-які реформи, конституційні зміни, перегляд виборчого законодавства неможливі без об'єктивної науково-експертної оцінки політичного життя держави в його ретроспективі та прогностичних моделях майбутнього. Водночас варто зазначити, що так і не подоланий розрив між політичною теорією та політичною практикою в Україні. Вчені часто перебувають у полоні власних наукових або ілюзорних концепцій, а практика, не запліднена продуктивною теорією, реалізується стихійно, суперечливо, інколи навіть руйнівно.

Збірка наукових праць, яка виноситься на суд читачів, присвячена саме найактуальнішим питанням політичного розвитку України. Безумовно, рівень аналізу цих проблем різниться. Але головне, що як молоді, так і зрілі науковці прагнуть відшукати відповіді на запитання: «що є сьогодні Україна політична?», «куди йти?» і «що робити?».

Інколи нашим дослідникам не вистачає сміливості показати процеси, як бюрократична машина державної влади втягує в свої технології «старі» і «нові» групи еліт, не завжди науковці показують дійсність, що деяка зовнішня модернізація інститутів влади здійснюється у формі косметичного ремонту, що модернізація взагалі часто імітується. І тут не завжди діють оцінки буденної свідомості, яка живиться за рахунок цілої низки стереотипів, що розвивалися та підтримувалися останні кілька років.

Політика, політичні відносини, функціонування інститутів влади та еліт мають об'єктивну основу: рівень і характер виробництва, ступінь готовності державної машини до реформ, якість політичних і економічних еліт, наявність необхідної інфраструктури, комунікацій тощо. Потужно працюють й суб'єктивні чинники: стан політичної свідомості, політичної і правової культури населення тощо. На державну політику могутньо впливають політичні і моральні

традиції влади і населення, українська влада діє в жорстких межах міжнародного політичного простору і конкретного політичного часу. Керівники держави, хай які вони «розумні і добрі», не можуть вийти за межі об'єктивних і суб'єктивних економічних і політичних обставин, особливо в умовах світової економічної кризи, балансів інтересів у середині країни і в світі, змушені йти на компроміси і тим самим обмежувати себе в свободі дій.

Усе це повинні враховувати дослідники різного віку в науковому аналізі, який має бути об'єктивним та виваженим. Маємо надію, що запропонований збірник наукових праць буде корисним для розвитку політичної науки в Україні.

Левенець Ю. А.,
президент Асоціації політичних наук України,
академік НАН України, шеф-редактор збірника

Михальченко М. І.,
президент Української академії політичних наук,
член-кореспондент НАН України, голова редакційної колегії